

Είναι. Το. Μήνυμα. Μέσο. Το.

Επιμέλεια: Γιούλα Παπαδοπούλου + Γιώργος Δημητρακόπουλος

Σχολιάζοντας διάφορες πλευρές της pop κουλτούρας σε μια ραδιοφωνική συνέντευξη στην εκπομπή του CBC "Other Voices" το 1965 (στην οποία ο παραγωγός της εκπομπής, Jim Guthro, τον προσφωνεί ως «τον πρώτο pop φιλόσοφο του κόσμου»), ο **Marshall McLuhan** εξηγεί το "εφέ Andy Warhol" (το να αναπαράγει κανείς μια εικόνα ξανά και ξανά) λέγοντας: "έχουμε αναφερθεί πώς αυτό έχει μια περίεργη επίδραση στην εικόνα: αν πάρεις μια εικόνα της Λιζ Τέιλορ ή οποιοδήποτε άλλου και την επαναλάβεις ξανά και ξανά, το αποτέλεσμα είναι να μετατρέψεις τη Λιζ Τέιλορ σε εμπορική, μαζική και μη-ιδιωτική εικόνα οποιοδήποτε ατόμου. Αυτή είναι μια από τις πιο παράξενες μεταμορφώσεις που παρατηρούνται στην ηλεκτρική εποχή, όλο και πιο πολύ εμφανίζεται η εμπορική, «συμβολική» εικονοποιία, ενώ η ιδιωτική, ατομική εικόνα καταλαμβάνει όλο και μικρότερο χώρο." Έτσι, το πρωταρχικό «μήνυμα» ή η αρχική «παραπομπή» έχουν ουσιαστικά χαθεί.

Ίσως, όμως, η "pop φιλοσοφία" του McLuhan, και ειδικά η χιλιο-αναπαραγμένη διάσημη φράση του "το μέσο είναι το μήνυμα", θα έπρεπε να ειδωθούν υπό το ίδιο φως: έχοντας επαναληφθεί αμέτρητες φορές, ξανά και ξανά για σχεδόν 5 δεκαετίες, έχει πραγματικά χάσει το νόημα της. Το 1967 ο ίδιος ο McLuhan "υπέσκαπτε" το μήνυμα του μετατρέποντας το σε ... μασάζ (massage αντί message). Ασχέτως αν ο ίδιος ο συγγραφέας ή ο "δαίμων του τυπογραφείου" ευθύνεται για τον τελικό τίτλο (αναφέρονται δύο εκδοχές της σχετικής ιστορίας στη βιβλιογραφία), το βιβλίο "The Medium is the Massage: An Inventory of Effects" (που συν-δημιούργησαν ο McLuhan και ο γραφίστας-σχεδιαστής Quentin Fiore) άφησε τη δική του ιδιαίτερη σφραγίδα στην ιστορία της ανάλυσης των μέσων, σε μεγάλο βαθμό λόγω του αυτοσαρκαστικού του τίτλου. Σε κάθε περίπτωση, η καθίερωση και η αποδοχή του λάθους (ένα εκ των έσω σαμποτάζ του μηνύματος, μέσω ενός διασκεδαστικού λογοπαιγνίου) αποτελεί μια καθαρά καλλιτεχνική πράξη, που φέρνει στο μυαλό αρκετούς πρωτοπόρους καλλιτέχνες (και ειδικά βιντεο-καλλιτέχνες) οι οποίοι πειραματίστηκαν με τα ηλεκτρονικά μέσα από τα μισά της δεκαετίας του 60 και μετά. Κοινός τόπος αυτών των καλλιτεχνών ήταν η "εκ των έσω κριτική", χρησιμοποιώντας τα νέα μέσα της εποχής τους (όπως την τηλεοπτική μετάδοση, το βίντεο, τα κλειστά κυκλώματα κλπ) ως μέσα για την τέχνη τους, με στόχο να ασκήσουν κριτική ή να αλλοιώσουν το ίδιο το μέσο και, κατά συνέπεια, τη σημασία του.

Και, φυσικά, όταν φτάνουμε στις τέχνες, τα πράγματα περιπλέκονται ακόμη περισσότερο. Το να κατανοήσει κανείς το "μέσο" τους δεν είναι πάντα το κλειδί για το μήνυμα τους. Επιπλέον, συχνά το πραγματικό μέσο στην τέχνη δεν είναι καθόλου αυτό που νομίζει κανείς...

Η ενότητα "**Είναι. Το. Μήνυμα. Μέσο. Το.**" είναι μια επιλογή έργων βιντεοτέχνης που έχουν παρουσιαστεί σε προηγούμενες διοργανώσεις του **Festival Μηδέν** στην Καλαμάτα. Μέσα από διάφορες μορφές και εκφραστικές φόρμες του βίντεο, όλα τα έργα που παρουσιάζονται στην ενότητα χαρακτηρίζονται από μια ισχυρή αναφορικότητα στο μέσο ή στα μέσα τους. Είναι, όμως, προφανές ότι το να προσδιορίσει κανείς απλά το μέσο ως βίντεο, ή ακόμα και ως βιντεοτέχνη, δεν αρκεί: ο θεατής καλείται να "ξεφλουδίσει" όλα τα στρώματα των μέσων -και των αναφορών σε άλλα μέσα- για να αποκαλύψει το μήνυμα. Ή να δημιουργήσει ένα.

Διάρκεια: 57 λεπτά

Συμμετέχοντες καλλιτέχνες/έργα:

1. **Tal Amiran**, Untitled (band in a studio), Μ. Βρετανία 2006, 2.23

2. **Kelly Oliver and Keary Rosen**, First Firing, ΗΠΑ 2007, 2:35

3. **Ignacio Sanchez Bravo**, The English Echo, Μ. Βρετανία 1999, 4.30

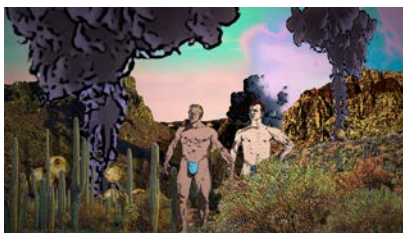
4. **Μαίρη Ζυγούρη**, Decadent parade, Ιταλία 2007, 3:10

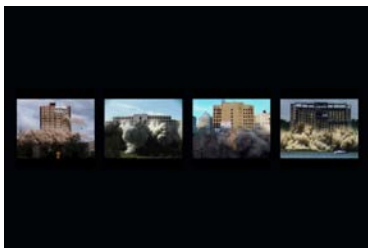
5. **Krister Kennedy**, No thoughts at last, Σουηδία 1996, 2.30

6. **Paul Freeman**, Sigmund & Jacques: Beneath the Valley of Object A, Καναδάς 2011, 3.35

7. **Rajorshi Ghosh**, As a rule, ΗΠΑ/Ινδία 2011, 2.12

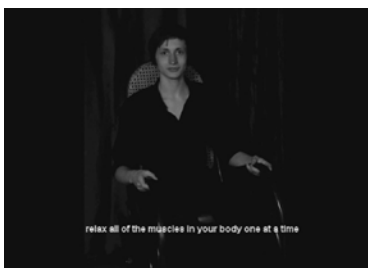
8. **Μάκης Φάρος**, LEBENSWEISHEITSPIELEREI (from Wallace Stevens' poem), Ελλάδα 2009, 3.13

9. **Tobias Zehntner**, Aquarium, Δανία 2008, 1:58

10. **Stefan Adamski**, Induction, Πολωνία 2010, 3.16

11. **Jennifer Campbell**, Precipitate, ΗΠΑ 2010, 3.42

12. **The ManosBuckius Cooperative**, 101 Ways to Humanize Technology, ΗΠΑ 2007, 3.11

13. **Timo Wright**, Self-Portrait, Φιλανδία 2010, 2.19

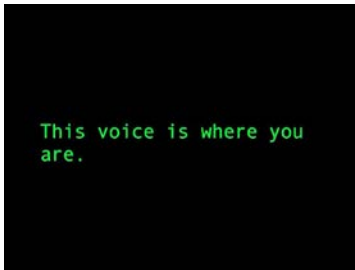
14. **Boe-in Bastian**, Jellies (Coupling Series), Αυστραλία 2010, 4.13

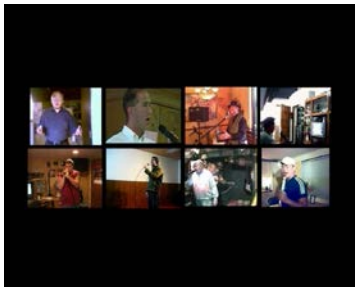
15. **Joacelio Batista**, If I ask myself, Why do my lips refuse to answer?, Βραζιλία 2010, 3.00

16. **Magdalena Pederin**, Voice from the Loudspeaker, Κροατία 2006, 4.51

17. **Antti Savela**, My Way, Σουηδία 2010, 4:50

Video Art Festival Μηδέν::

Το Festival Μηδέν, το πρώτο ελληνικό φεστιβάλ βιντεοτέχνης που πραγματοποιείται σε ανοιχτούς δημόσιους χώρους, είναι μια ανεξάρτητη ετήσια διοργάνωση για τη βιντεοτέχνη και τα νέα μέσα, που έχει σαν βάση την Καλαμάτα. Το φεστιβάλ οργανώνει και διαχειρίζεται μια ομάδα εικαστικών καλλιτεχνών, με κοινό πεδίο δράσης τη βιντεοτέχνη.

Από το 2005, το Festival Μηδέν έχει καθιερωθεί ως ένα από τα πιο ενδιαφέροντα και επιτυχημένα φεστιβάλ βιντεοτέχνης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, αποτελώντας έναν σημαντικό πόλο πολιτιστικού ενδιαφέροντος για την ελληνική, ευρωπαϊκή και διεθνή βιντεοτέχνη.

Πληροφορίες: www.festivalmiden.gr